

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 20. prosince 2012
(OR. en)**

17733/12

**CULT 168
EDUC 380
JEUN 110
SOC 1006**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí: 19. prosince 2012
Příjemce: Uwe CORSEPIUS, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise: COM(2012) 781 final
Předmět: Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému
hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o provádění,
výsledcích a celkovém hodnocení Evropského roku dobrovolnictví 2011

Delegace naleznou v příloze dokument Komise COM(2012) 781 final.

Příloha: COM(2012) 781 final

V Bruselu dne 19.12.2012
COM(2012) 781 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o provádění, výsledcích a celkovém hodnocení Evropského roku dobrovolnictví 2011

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

o provádění, výsledcích a celkovém hodnocení Evropského roku dobrovolnictví 2011

1. ŠIRŠÍ SOUVISLOSTI:

1.1. Úvod

V souladu s rozhodnutím o vyhlášení Evropského roku dobrovolnictví 2011¹ poskytuje tato zpráva přehled o provádění, výsledcích a celkovém úspěchu tohoto evropského roku, přičemž vychází ze závěrů externího hodnocení Evropského roku dobrovolnictví².

V roce 2006 Evropská komise konzultovala s Evropským hospodářským a sociálním výborem otázku budoucího směřování v oblasti dobrovolnictví na evropské úrovni. Jedním z hlavních doporučení průzkumného stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru k úloze dobrovolné činnosti v evropské společnosti a jejímu vlivu z prosince roku 2006 bylo, aby Komise „vyhlásila rok dobrovolníků a aby co nejrychleji zveřejnila bílou knihu o dobrovolné činnosti a aktivním občanství v Evropě.“³

Byla ustavena aliance nevládních organizací podporujících myšlenku Evropského roku dobrovolnictví a zahájena kampaň v rámci občanské společnosti s cílem vyhlásit rok 2011 Evropským rokem dobrovolnictví. V roce 2008 přijal Evropský parlament prohlášení⁴, kterým podpořil výzvu k vyhlášení Evropského roku dobrovolnictví 2011, a vytvořil tak významný impuls a značná očekávání.

V roce 2009 schválily Evropský parlament a Rada návrh Komise vyhlásit rok 2011 Evropským rokem dobrovolných činností na podporu aktivního občanství.

Deset let po Mezinárodním roce dobrovolníků 2001 vyhlášeném OSN přišel Evropský rok dobrovolnictví 2011 v pravý čas, aby reagoval na očekávání občanské společnosti a aby mobilizoval jednotlivé zainteresované subjekty z členských států v souvislosti s tématem dobrovolnictví jakožto vyjádření občanské účasti. Tento evropský rok ukázal, že Evropanům jsou hodnoty solidarity, spravedlnosti a začlenění vlastní a že evropské orgány mají v podpoře dobrovolnictví svou úlohu.

1.2. Evropský rok 2011 a jeho cíle

Evropský rok dobrovolnictví 2011 byl plně v souladu se zásadou subsidiarity koncipován s cílem podpořit úsilí členských států a regionálních a místních orgánů o zlepšení podmínek a zviditelnění dobrovolných činností v Evropské unii prostřednictvím sledování čtyř cílů:

- usilovat o vytvoření příznivého prostředí pro dobrovolnictví v EU se záměrem zakotvit dobrovolnictví jakožto součást podpory občanské účasti;
- posílit postavení organizátorů dobrovolných činností, aby se zlepšila jejich kvalita;

¹ Rozhodnutí Rady č. 37/2010/ES o Evropském roce dobrovolných činností na podporu aktivního občanství (2011) ze dne 27. listopadu 2009, Úř. věst. L 17, 22.1.2010, s. 43–49.

² Hodnocení Evropského roku dobrovolnictví 2011, Deloitte, červen 2012.

³ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Dobrovolná činnost, její úloha v evropské společnosti a její vlivy; SOC/243-EESC 1575/2006.

⁴ Písemné prohlášení o vyhlášení roku 2011 Evropským rokem dobrovolné činnosti ze dne 9. dubna 2008.

- přinést uznání dobrovolných činností;
- zlepšit povědomí o hodnotě a důležitosti dobrovolnictví.

2. ČEHO BYLO V RÁMCI EVROPSKÉHO ROKU DOSAŽENO?

2.1. Souvislosti

Evropský rok dobrovolnictví 2011 proběhl za celosvětové hospodářské krize. Tato situace vytvořila pozadí, na kterém si občané uvědomili význam solidarity, jejímž základem je komunita a jež se opírá o angažovanost jednotlivých dobrovolníků, a díky tomu se stali vnímavějšími vůči myšlenkám a hodnotám dobrovolnictví a jeho úloze v posilování občanské účasti.

V této souvislosti ukázal Evropský rok dobrovolnictví 2011 potřebu dále rozvíjet ve vhodném právním rámci kvalitní dobrovolnou činnost. Dobrovolnictví bylo uznáno za výraz solidarity mezi občany, která přispívá k blahu naší společnosti a působí jako protiváha sociálního vyloučení, chudoby, netolerance, rasismu, xenofobie a bezpráví. V tomto ohledu Evropský rok dobrovolnictví 2011 přirozeně navázal na předchozí Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010.

2.2. Pevné politické odhodlání

Evropský rok dobrovolnictví 2011 působil jako katalyzátor změn v politikách jak na evropské, tak na vnitrostátní úrovni. Již během tohoto roku byla přijata řada významných politických dokumentů:

Komise přijala „Sdělení o politikách EU a dobrovolnictví: uznání a propagace přeshraničních dobrovolných činností v EU“⁵.

Rada přijala za polského předsednictví závěry o úloze dobrovolných činností v sociální politice⁶ a o úloze dobrovolných činností ve sportu při podpoře aktivního občanství⁷.

V březnu 2012 přijal Evropský hospodářský a sociální výbor své stanovisko ke sdělení Komise ze září 2011⁸.

V červnu 2012 přijal Evropský parlament „Zprávu o uznání a propagaci přeshraničních dobrovolných činností v EU“⁹.

Na evropské úrovni bude dobrovolnictví obecně, a zejména pak přeshraniční dobrovolnictví usnadněno řadou dalších opatření:

Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012 navázal na téma dobrovolnictví podporou dobrovolné činnosti seniorů. V rámci jedné z hlavních akcí,

⁵ Sdělení o politikách EU a dobrovolnictví: uznání a propagace přeshraničních dobrovolných činností v EU, KOM(2011) 568 v konečném znění ze dne 20. září 2011.

⁶ Závěry Rady o úloze dobrovolných činností v sociální politice ze dne 3. října 2011.

⁷ Závěry Rady o úloze dobrovolných činností ve sportu při podpoře aktivního občanství ze dne 28. a 29. listopadu 2011.

⁸ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke „sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Sdělení o politikách EU a dobrovolnictví: uznání a propagace přeshraničních dobrovolných činností v EU“ ze dne 28. března 2012, SOC 431-CESE 824/2012.

⁹ Zpráva o uznání a propagaci přeshraničních dobrovolných činností v EU ze dne 12. června 2012, Evropský parlament, A7-0166/2012/P7_TA(2°12)0236.

European Seniorforce Day, byly místní orgány a dobrovolnické organizace vyzvány, aby našly nové způsoby, jak zapojit starší občany do dobrovolných činností.

Evropský rok občanů 2013 bude stavět na výsledcích Evropského roku dobrovolnictví 2011.

V souvislosti se strategií Evropa 2020 a stěžejními iniciativami „Mládež v pohybu“ a „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa“ předložila Komise návrh doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení¹⁰ s cílem posílit dovednosti a schopnosti získávané mimo školu prostřednictvím takových aktivit, jako je dobrovolnictví.

V praxi bude v souladu s tím rozměr dobrovolnictví zahrnut i do Evropského znalostního pasu, tj. nové elektronické složky, jež občanům umožní prezentovat svůj dovednostní a kvalifikační profil, který získali v rámci formálního či neformálního učení.

I nadále se na dobrovolníky budou zaměřovat programy financování EU v různých oblastech politik, například Evropská dobrovolná služba (EVS) v rámci programu „Mládež v akci“¹¹, program „Evropa pro občany“¹² a program Grundtvig¹³ a budoucí program pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport (návrh Komise „Erasmus pro všechny“)¹⁴.

V roce 2014 bude po třech letech přípravných opatření zřízen evropský dobrovolnický sbor humanitární pomoci „EU Aid Volunteers“¹⁵, jak stanoví čl. 214 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Kromě toho probíhají iniciativy, které mají za cíl pomoci začlenit dobrovolnictví do politik EU, například Obnovená strategie EU pro sociální odpovědnost podniků na období 2011–2014¹⁶.

V rámci Evropského roku dobrovolnictví 2011 bylo zároveň uznáno, že je na vnitrostátní úrovni zapotřebí větší angažovanosti. Zbývající překážky pro dobrovolnou činnost lze odstranit právě na úrovni členských států. Evropský rok dobrovolnictví 2011 ukázal, že dobrovolnictví je ze své podstaty místní jev: většina dobrovolníků se angažuje na místní či regionální úrovni. Nicméně jedním ze zjištění učiněných v rámci Evropského roku dobrovolnictví 2011 je to, že členské státy mohou k rozvoji dobrovolnictví přispět otevřením vnitrostátních dobrovolnických programů přeshraničnímu dobrovolnictví.

Vnitrostátní koordinační orgány Evropského roku dobrovolnictví 2011 vytvořily pevnou síť, a jako výsledek své spolupráce přijaly na závěrečné konferenci evropského roku v prosinci 2011 „Varšavskou deklaraci pro udržitelnost akce pro dobrovolné činnosti a aktivní občanství“.

¹⁰ COM(2012) 485 ze dne 5. září 2012.

¹¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, Úř. věst. L 327, 24.11.2006, s. 30–44.

¹² Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1904/2006/ES ze dne 12. prosince 2006, Úř. věst. L 378, 27.12.2006, s. 32–40.

¹³ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, Úř. věst. L 327, 24.11.2006, s. 45nn.

¹⁴ Erasmus pro všechny: Program EU pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, KOM (2011) 787 v konečném znění ze dne 23. listopadu 2011.

¹⁵ COM(2012) 514 ze dne 19. září 2012.

¹⁶ Obnovená strategie EU pro sociální odpovědnost podniků na období 2011–2014, KOM(2011) 681 v konečném znění ze dne 25. října 2011.

2.3. Vytváření příznivého prostředí pro dobrovolnictví v Evropě

Nastolení příznivého prostředí patřilo mezi obzvláště ambiciózní cíle Evropského roku dobrovolnictví 2011. Důležitost takového příznivého prostředí uznaly všechny členské státy, lišily se ale názory na to, do jaké míry je klíčem ke zlepšení prostředí právní úprava. Zatímco na začátku evropského roku mělo pro oblast dobrovolnictví zvláštní právní rámec 12 zemí (BE, CY, CZ, HU, IT, LV, LU, MT, PL, PT, RO, ES), v dalších 12 členských státech byla oblast dobrovolnictví upravena jinými existujícími obecnými předpisy (AT, DK, EE, EL, FI, FR, DE, IE, LT, NL, SE, UK)¹⁷. Zvláštní právní rámec pro tuto oblast byl v průběhu roku 2011 nově zaveden na Slovensku, ve Slovinsku a v Litvě. V Bulharsku byl zákon o dobrovolnictví vypracován v průběhu roku 2011 a přijat v roce 2012. Polsko přijalo novou strategii pro dobrovolnictví, Rakousko svůj zákon o dobrovolnictví novelizovalo a Portugalsko připravilo nový zákon, který má být přijat v roce 2012. V průběhu roku 2011 se diskutovalo o myšlence Evropské charty dobrovolníků vycházející z přístupu založeného na právech, k níž dalo podnět Evropské fórum mládeže.

K tématu přijímání dobrovolníků ze zemí mimo EU do Evropské unie vydala Komise v roce 2011 svou první zprávu o uplatňování směrnice Rady 2004/114/ES o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby¹⁸.

Evropský rok sehrál užitečnou úlohu v tom, že přiměl členské státy k používání příručky o měření dobrovolné činnosti, která byla během evropského roku oficiálně schválena Mezinárodní organizací práce.

Příručka Mezinárodní organizace práce o měření dobrovolné práce z března 2011 má být pro jednotlivé země vodítkem při vytváření systematických a mezinárodně srovnatelných údajů o dobrovolné práci, shromažďovaných prostřednictvím pravidelných dodatků k průzkumům pracovních sil. Cílem je zlepšit znalostní základnu v oblasti dobrovolnictví a stanovit jeho ekonomickou hodnotu.

Polsko a Maďarsko byly první evropské země, které zavedly příručku Mezinárodní organizace práce již v roce 2011. Itálie ji přijme v roce 2012 a Slovensko již používá její metodiku v rámci svého vnitrostátního výzkumu. Francie, Lotyšsko, Česká republika, Portugalsko, Španělsko a Černá Hora, jež je kandidátskou zemí na členství v EU, projeví zájem tyto země následovat.

2.4. Posílení postavení dobrovolnických organizací

Evropský rok dobrovolnictví 2011 posloužil jako významná pobídka k posílení postavení dobrovolnických organizací a jejich vzájemných partnerství. Významnou úlohu v pomoci při navazování kontaktů a spolupráce mezi jednotlivými subjekty zainteresovanými na evropském roce sehrála zejména Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011, díky níž byl slyšet hlas občanské společnosti. Koordinace aktivit občanské společnosti a politických podnětů prostřednictvím jedné zastřešující skupiny představovala účinný způsob, jak spolupracovat s občanskou společností a oslovit stovky tisíc aktivních i potenciálních dobrovolníků.

¹⁷ Dobrovolnictví v Evropské unii, studie Evropské komise – GŘ EAC, GHK, 2010.

¹⁸ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování směrnice 2004/114/ES o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby, KOM(2011) 587 v konečném znění ze dne 28. září 2011.

Ve střednědobém a dlouhodobějším výhledu lze očekávat, že činnost pracovních skupin Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011, která vedla k vypracování politické agendy dobrovolnictví v Evropě (P.A.V.E.) pro občanskou společnost, účinně zlepšila kvalitu řízení dobrovolníků.

Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011 byla ustavena v roce 2007 jako otevřená neformální skupina evropských sítí působících v oblasti dobrovolnictví za účelem spolupráce na podpoře a realizaci Evropského roku dobrovolnictví 2011. Tato síť se od července 2010 do prosince 2011 rozrostla z 24 na 39 zúčastněných sítí¹⁹, a zastupuje tak asi 2 000 přímých členských a partnerských organizací v celé Evropě i mimo ni.

Mezi cíle Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011 patřilo vytvoření **politické agendy dobrovolnictví v Evropě (P.A.V.E.)**, která byla oficiálně předložena Evropské komisi na závěrečné konferenci Evropského roku dobrovolnictví 2011 v prosinci 2011. Přípravné práce se z velké části odehrávaly v rámci šesti pracovních skupin, které se v průběhu roku 2011 pětkrát setkaly. Prostřednictvím politické agendy dobrovolnictví v Evropě poskytuje komunita subjektů zainteresovaných na dobrovolnictví politická doporučení k tomu, jak v Evropě zajistit účelnější a účinnější politický rámec k pomoci dobrovolníkům a k jejich podpoře.

2.5. Uznání dobrovolné činnosti

Uznání dobrovolné činnosti se považovalo za významný cíl Evropského roku dobrovolnictví 2011. To se odrazilo na velkém množství programů a slavnostních akcí s udělováním cen pořádaných po celé EU, jejichž smyslem bylo vyjádřit dobrovolníkům uznání a díky. Kupříkladu v Nizozemsku byl uspořádán „Týden potlesku“ a v Rumunsku, Maďarsku, Irsku a Slovinsku se k vyjádření uznání dobrovolníkům konala celostátní slavnostní předávání cen.

První tematická konference evropského roku byla věnována otázce uznání a stávajících mechanismů na podporu potvrzování dovedností a schopností, jež lze získat během dobrovolné činnosti. Užitečnými nástroji na evropské úrovni jsou v této souvislosti například evropský rámec kvalifikací, Europass a pas mládeže.

2.6. Zlepšování povědomí o hodnotě dobrovolnictví

Za důležitý cíl Evropského roku dobrovolnictví 2011 na evropské úrovni i v členských státech se považovalo zvýšit povědomí o hodnotě dobrovolnictví. K dosažení tohoto cíle přispěla evropská komunikační kampaň i kampaně vnitrostátní. V mnoha členských státech pomohla evropská kampaň doplnit stávající aktivity zaměřené na zlepšování povědomí tím, že poskytla další zdroje.

Nadto se Evropskému roku dobrovolnictví 2011 široce věnovala tištěná i elektronická média.

¹⁹ AGE, AEVSO, AVSO, Caritas Europa, COFACE, CVA, CSR Europe, ENGAGE, Erasmus Student Network, Euclid Network, Eurodiaconia, EAPN, CEDAG, ENGSO, ENGSO Youth, ESAN, AEGEE, CEV, YFJ, ICYE, ISGF, Johanniter International, MHE, Červený kříž, Social Platform, SOLIDAR, ALDA, CESES, EUCIS-LLL, EFIL, FEBA, EURAG, EJJO, ENNA, IPPF EN, ISCA, WAGGS, WOSM, Volonteuropé.

3. EVROPSKÝ ROK 2011: REALIZACE A KLÍČOVÉ ČINNOSTI

Činnosti na evropské úrovni a v rámci 27 členských států EU byly v roce 2011 podpořeny celkovým rozpočtem ve výši 7,7 milionu EUR.

K uspořádání informační a komunikační kampaně k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 a k ustavení koordinační struktury, jež by spojila všechny hlavní zainteresované subjekty na evropské úrovni, byl v roce 2010 k dispozici samostatný rozpočet na přípravné činnosti ve výši 2,994 milionu EUR.

3.1. Realizace Evropského roku dobrovolnictví 2011 v členských státech

K organizaci své účasti na evropském roce určil každý členský stát svůj vnitrostátní koordinační orgán, přičemž různorodost těchto orgánů odrážela rozmanitost tradic dobrovolnictví v jednotlivých členských státech.

Vnitrostátním koordinačním orgánům bylo přiděleno celkem 3,549 milionu EUR na koordinaci vnitrostátních činností v rámci Evropského roku dobrovolnictví 2011 v souladu s příslušným vnitrostátním pracovním programem, který daný koordinační orgán vypracoval a který schválila Evropská komise. V každé zemi musela být obdržena částka navýšená formou spolufinancování minimálně o 20 %, přičemž některé země poskytly více než toto požadované minimum.

V členských státech se na celostátní, regionální i místní úrovni odehrávalo mnoho činností, k nimž patřily:

- činnosti zaměřené na zlepšování povědomí (komunikační kampaně, akce ke zviditelnění, soutěže a slavnostní předávání cen, internetové stránky, prospekty, propagační předměty, mediální práce, působení na sociálních sítích atd.);
- debaty (konference, semináře, schůze atd.);
- odborné činnosti (výzkum, studie, publikace atd.).

Vnitrostátní komunikační kampaně dosáhly dobrých výsledků, neboť byly přizpůsobeny podmínkám jednotlivých států. Spolupráce se zastoupeními Komise v členských státech a se sítí Europe Direct usnadnila oslovování širší veřejnosti. Evropský rok doplnil stávající vnitrostátní programy a činnosti v oblasti dobrovolnictví tím, že jim poskytl finanční zdroje a pomohl jim získat evropský rozměr.

Na státní i místní úrovni bylo shromážděno mnoho příkladů osvědčených postupů a inovativních opatření (příklady osvědčených postupů v členských státech viz příloha 1).

3.2. Stěžejní evropské projekty

V říjnu 2010 byla vyhlášena výzva k předkládání návrhů na stěžejní iniciativy a v březnu 2011 bylo vybráno celkem 33 projektů na podporu inovací a navazování kontaktů v oblasti dobrovolnictví. Ve čtrnácti členských státech připadl na jednu zemi jeden projekt, zatímco ve Francii, Německu, Řecku, Itálii, na Maltě, ve Španělsku, Polsku a ve Spojeném království získaly finanční prostředky vždy dva projekty, v Portugalsku pak projekty tři.

Rozpočet přidělený na spolufinancování stěžejních projektů byl 1,964 milionu EUR. Spolufinancování Komise bylo omezeno na nejvýše 60 % z celkových způsobilých výdajů na projekt.

Upřednostněny byly projekty, v jejichž rámci se testovaly a vyvíjely nové a inovativní systémy a budovala dlouhodobá partnerství mezi organizacemi občanské společnosti a subjekty veřejného sektoru působícími v oblasti dobrovolnictví. Nadto byla upřednostněna také některá témata, konkrétně dobrovolnická činnost podporovaná zaměstnavateli, programy mobility v dobrovolnictví pro osoby všech věkových skupin se zvláštním zaměřením na mladé lidi, dále sociální vyloučení a dobrovolnická činnost seniorů (příklady úspěšných stěžejních projektů viz příloha 2).

Prostřednictvím evropských stěžejních projektů došlo k zavedení řady inovativních přístupů k dobrovolnictví a tyto přístupy se dále šířily v rámci partnerství, jež byla navázána díky výzvě k předkládání návrhů. Z hlediska šíření výsledků však možnosti stěžejních projektů nebyly vždy plně využity.

3.3. Zlepšování povědomí na úrovni EU

Povědomí o evropském roku bylo mezi příslušnými zainteresovanými subjekty a širokou veřejností posilováno prostřednictvím řady akcí.

Tyto akce sestávaly ze čtyř bloků:

Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011:

Byla uspořádána jednorozční putovní akce s názvem *Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 (EYV2011 Tour)*, která navštívila hlavní města všech členských států. Vnitrostátní koordinační orgány byly požádány, aby oslovily místní dobrovolnickou komunitu a vytvořily program aktivit pro zastávku v jejich zemi. Záměrem bylo dopřát místní a celostátní dobrovolné práci její chvíli v záři reflektorů a rovněž nabídnout platformu pro navazování kontaktů a výměnu osvědčených postupů mezi jednotlivými vnitrostátními zainteresovanými subjekty.

Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 bylo v některých zemích úspěšnější než v jiných. Jako faktory, jež ovlivnily úspěšnost, se jeví míra zapojení na straně celostátních i městských orgánů a na straně dobrovolného sektoru vědomí, že dochází k posílení jeho postavení, dále pak centrální poloha místa, kde akce proběhla, a venkovní aktivity k přilákání návštěvníků. Evropský rozměr akce zdůraznila doplňující prezentace dalších programů EU, např. Mládež v akci či Grundtvig, a spolupráce se zastoupením Komise a sítěmi Europe Direct.

Konference Evropského roku dobrovolnictví 2011:

Mediálně byl Evropský rok dobrovolnictví 2011 zahájen v prosinci 2010 v Bruselu a během roku 2011 byly uspořádány čtyři tematické konference.

Evropský rok pak na půldenní konferenci konané v Budapešti dne 8. ledna 2011 oficiálně zahájila místopředsdkyně Evropské komise Viviane Redingová. Konference byla zaměřena hlavně na tvůrce politik v oblasti „uznávání dobrovolnictví“. Této akce se zúčastnil i Staffan Nilsson, předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru.

Ve dnech 23. a 24. května 2011 se v Bruselu konala dvoudenní tematická konference pořádaná společně s Evropským hospodářským a sociálním výborem, jejímž cílem bylo řešit různé otázky dobrovolnictví z pohledu dobrovolníka jako jednotlivce. Této konferenci se

zúčastnil předseda Evropského parlamentu Jerzy Buzek, místopředsedkyně Evropské komise Viviane Redingová a předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru Staffan Nilsson.

Ve dnech 3. a 4. listopadu 2011 se v Aténách za účasti místopředsedkyně Komise Viviane Redingové a komisařky Marie Damanakiové uskutečnila jedenapůldenní konference na téma „posilování postavení dobrovolnických organizací“, která se soustředila na „kvalitu dobrovolnictví“.

Závěrečná konference Evropského roku dobrovolnictví 2011 se konala 2. a 3. prosince 2011 ve Varšavě. Tato konference zaměřená na rozvoj politik, jíž se zúčastnila komisařka Kristalina Georgievová, připravila půdu pro vytvoření politik a pro pokračování v činnosti na úrovni EU i na úrovni vnitrostátní a regionální, a to s cílem zlepšit situaci pro dobrovolnictví v nadcházejících letech.

Tyto *tematické konference* byly účastníky dobře přijaty. Podle šetření provedených po uskutečnění těchto čtyř konferencí je velká většina účastníků považovala za přínosné či velmi přínosné, jako důležitý byl hodnocen jejich přínos z hlediska navazování kontaktů.

Internetové stránky Evropského roku dobrovolnictví 2011:

Oficiální internetové stránky komunikačních aktivit Evropského roku dobrovolnictví 2011 (www.europa.eu/volunteering) byly vytvořeny jako interaktivní, participativní a s cílem budovat pocit sounáležitosti. Obsah vytvořili a na stránky nahráli členové zpravodajské štafety (viz níže), dobrovolníci, kteří se podělili o své vlastní příběhy, a vnitrostátní koordinační orgány. Na těchto stránkách byly rovněž k dispozici některé obecnější informace o dobrovolnictví, výňatky z médií, zprávy a fotografie z Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011.

Internetové stránky přilákaly velké množství návštěvníků, z hodnocení však vyplynulo, že mohly být vytvořeny tak, aby bylo jejich využití pro uživatele příjemnější.

Zpravodajská štafeta Evropského roku dobrovolnictví 2011:

Z každého členského státu byl vybrán jeden mladý dobrovolný zpravodaj, aby zpracoval videomateriál a text o realizaci Evropského roku dobrovolnictví 2011 v jiném členském státě. Video byla nahrána na internetové stránky Evropského roku dobrovolnictví 2011 a z úryvků takto získaných videí byl vytvořen krátký střihový film.

Štafetové zprávy z Evropského roku dobrovolnictví 2011 byly uživateli internetových stránek hojně navštěvovány, podle výsledků hodnocení ovšem mohly být úžeji provázány s ostatními aktivitami evropského roku.

3.4. Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011

V roce 2010 byl Alianci pro Evropský rok dobrovolnictví 2011, koordinační struktuře, která spojila hlavní evropské sítě a organizace působící v oblasti dobrovolnictví, přidělen grant na akci ve výši 400 000 EUR. Internetové stránky Aliance jsou k dispozici na adrese: www.eyv2011.eu.

V souladu s pracovním plánem schváleným Komisí na sebe Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011 vzala úkol doplňovat informační a komunikační činnosti Komise pořádáním aktivit zaměřených speciálně na zapojení dobrovolníků a občanské společnosti a koordinaci šesti pracovních skupin, jejichž práce vyvrcholila vytvořením „politické agendy dobrovolnictví v Evropě“, která představuje klíčový příspěvek občanské společnosti k evropskému roku.

4. ZÁVĚRY

Evropský rok dobrovolnictví měl pozitivní vliv na svět dobrovolnictví na evropské i vnitrostátní úrovni. Cíle a činnosti evropského roku byly relevantní a cílený přístup zaměřený na výsledky byl při dosahování vytyčených cílů úspěšný ve všech členských státech, třebaže se výsledky lišily v závislosti na konkrétní situaci jednotlivých zemí.

Evropský rok přinesl změny v dobrovolnickém prostředí na evropské i vnitrostátní úrovni a fungoval i jako jejich katalyzátor, přičemž v některých členských státech vedl k přijetí či ke změnám strategií a právních předpisů v oblasti dobrovolnictví. Posílil postavení organizátorů tak, aby mohli zlepšit kvalitu a zaměřit pozornost na oblasti, jako jsou dobrovolná činnost podniků či dobrovolnictví jako neformální podoba učení. Evropský rok pomocí širokého spektra iniciativ zvýšil uznání, jemuž se dobrovolnictví těší, a prostřednictvím médií a evropské komunikační kampaně zlepšil i povědomí o něm a o jeho hodnotě pro společnost. Pro tyto činnosti na úrovni EU měly vnitrostátní činnosti cenný multiplikační účinek.

Evropský rok přispěl především k rozvoji sítí a nových iniciativ. Doplnil stávající činnosti a zdůraznil evropský rozměr dobrovolnictví.

Evropský rok dobrovolnictví 2011 po sobě zanechal odkaz v podobě pokračování činností a přetrvání struktur, jež byly zavedeny v průběhu roku 2011, a v podobě přijetí osvědčených postupů, které přinesou změny v nadcházejících letech.

Evropský rok dobrovolnictví 2011 představoval spouštěcí mechanismus vedoucí k přijetí pěti politických dokumentů EU, které se zabývají dobrovolnictvím v Evropské unii, konkrétně se jedná o sdělení Komise, dva závěry Rady, stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru a zprávu Evropského parlamentu²⁰.

Evropský rok aktivního stárnutí 2012 zajistil díky některým konkrétním akcím jistou kontinuitu s Evropským rokem dobrovolnictví 2011. Udržitelnost v tomto směru bude zaručena díky synergiím s Evropským rokem občanů 2013. Komise pořádá celou řadu evropských roků souvisejících s občanstvím, jež se věnují různým aspektům (Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010, Evropský rok dobrovolnictví 2011, Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012 a Evropský rok občanů 2013), a pomáhá tak pojem občanské angažovanosti prozkoumávat v jeho různých rozměrech.

²⁰ Viz poznámky 5–9.

PŘÍLOHA

PŘÍLOHA 1: EVROPSKÝ ROK DOBROVOLNICTVÍ V ČÍSLECH

- Zapojilo se 27 členských států;
- čtyři vysoce viditelné akce na úrovni EU (Budapešť, Brusel, Atény, Varšava);
- řada akcí ke zviditelnění, jejichž hostiteli byly evropské orgány, např. druhý kongres o dobrovolnictví a konference zainteresovaných stran uspořádané Evropským fórem mládeže, jejichž hostiteli byly Evropský hospodářský a sociální výbor a Evropský parlament, a fórum „Regionální a místní orgány v akci během Evropského roku dobrovolnictví 2011“ pořádané Výborem regionů;
- čtyři veřejná slyšení o dobrovolnictví pořádaná Evropským hospodářským a sociálním výborem;
- řada vnitrostátních, regionálních a místních aktivit, jež podpořily vnitrostátní koordinační orgány či občanská společnost ve všech 27 členských státech;
- celkový rozpočet ve výši 6,021 milionu EUR na aktivity realizované v členských státech;
- průměrná míra spolufinancování vnitrostátních činností evropského roku z vnitrostátních rozpočtů ve výši 41,04 %;
- celkový rozpočet ve výši 3,274 milionu EUR na stěžejní evropské projekty;
- průměrná míra spolufinancování stěžejních evropských projektů ve výši 40,99 %;
- celkový rozpočet ve výši 10,694 milionu EUR (rozpočet EU) + 2,471 milionu (vnitrostátní rozpočty) + 1,342 milionu EUR (spolufinancování stěžejních projektů), tj. **celkový rozpočet ve výši 14,507 milionu EUR**;
- přes 56 000 návštěvníků Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011;
- během Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 bylo uspořádáno 950 seminářů a debat o otázkách dobrovolnictví a 261 kulturních vystoupení;
- Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 se zúčastnilo 1 660 organizací;
- tisíce tištěných či internetových článků o evropském roku a Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011;
- celkem 366 172 jednotlivých návštěvníků internetových stránek Evropského roku dobrovolnictví a 1,556 milionu navštívených stránek;
- více než 3 880 obrázků nahraných na internetové stránky Evropského roku dobrovolnictví 2011;
- více než 420 videí nahraných na internetové stránky Evropského roku dobrovolnictví 2011;
- více než 26 000 zhlédnutí videoklipů k Evropskému roku dobrovolnictví 2011;
- celkem 27 písemných zpráv + deníkové záznamy, obrázky a videa od reportérů zpravodajské štafety Evropského roku dobrovolnictví 2011 ze všech členských států;
- více než 1,2 milionu online návštěvníků štafetových zpráv;

- celkem 2 175 527 hodin dobrovolné práce registrovaných na internetových stránkách Aliance pro Evropský rok dobrovolnictví 2011 www.eyv2011.eu.

PŘÍLOHA 2: AKTIVITY V ČLENSKÝCH STÁTECH: PŘÍKLADY OSVĚDČENÝCH POSTUPŮ

RAKOUSKO

Ve dnech 17. a 18. června uspořádaly dobrovolnické organizace v celém Rakousku první celostátní den dobrovolnictví s názvem „*Tag der freiwilligen Überraschungen*“. Zamýšleným cílem bylo uspořádat den otevřených dveří, který by ukázal dobrovolné činnosti, jež se v Rakousku odehrávají, a pozvat zájemce z řad občanů, aby se k těmto snahám připojili a angažovali se. Byla vytvořena databáze, která umožňuje občanům najít možnosti, jak se zapojit do dobrovolné činnosti podle svých konkrétních zájmů či ve své čtvrti. Po celé zemi se konalo více než 600 akcí, přičemž souvisejících aktivit se zúčastnilo více než 10 000 občanů.

BELGIE

Dne 15. listopadu 2011 se dobrovolníci ze tří belgických společenství setkali se zástupci belgické královské rodiny. Ve svém vánočním projevu roku 2011 král poděkoval dobrovolníkům za jejich práci. Výstava představující 52 dobrovolníků putovala po celém francouzsky mluvícím společenství Belgie a na území německy mluvícího společenství Belgie bylo zasazeno 76 000 stromů (za každého obyvatele jeden).

BULHARSKO

Ministerstvo tělovýchovy a sportu a Státní agentura pro Bulhary v zahraničí uspořádaly konferenci v Bansku, které se zúčastnilo 250 dětí z bulharských komunit v Makedonii, Srbsku, Albánii, Rumunsku, Moldavsku a na Ukrajině. Při této příležitosti byl v Bansku vysázen *Les dobrovolnictví*.

KYPR

Zastávku v rámci *Turné k Evropskému roku dobrovolnictví* v Nikósii ve dnech 4. až 6. dubna 2011 otevřela paní Elsie Christofiaová, první dáma Kyperské republiky. Dobrovolnické organizace představily své zkušenosti a činnosti v oblastech jako sport, mládež, drogová prevence, bezpečnost silničního provozu či pomoc starším občanům. Obce ukázaly příklady toho, jak lze pomáhat jiným lidem a jak skvělým zážitkem může dobrovolnictví být. Návštěvníci měli příležitost na místě absolvovat kurz první pomoci či se naučit vyjádřit základní věci ve znakovém jazyce.

ČESKÁ REPUBLIKA

V České republice byly v lednu 2011 spuštěny nové internetové stránky o dobrovolnictví, z nichž se staly celostátní stránky pro všechny dobrovolnické organizace. V listopadu 2011 byla k těmto stránkám přidána databáze uvádějící příležitosti k dobrovolné činnosti, jež umožňuje organizacím zveřejňovat inzeráty a dobrovolníkům vyhledávat dobrovolnické organizace. U příležitosti Evropského roku dobrovolnictví 2011 vznikla také publikace s dvaceti dvěma portréty jednotlivých dobrovolníků: mladých, starších, mužů, žen, absolventů univerzit či středních škol, lidí z velkých měst či z venkova. Publikace vyšla česky a anglicky.

DÁNSKO

Dánské turné k Evropskému roku dobrovolnictví se konalo od 1. do 3. srpna ve stanu na náměstí Axeltorv v Kodani, jeho mottem bylo „*Mnoho tváří dobrovolnictví*“ a jeho cílem zdůraznit rozmanitost dobrovolnictví v Dánsku. Dobrovolnické organizace měly příležitost představit své projekty a činnosti. Akce se zúčastnilo více než 28 organizací. K přilákání návštěvníků se konala

výstava fotografií, hudební vystoupení, turnaj ve fotbale, módní přehlídka a ukázky první pomoci; pro organizace byly uvnitř stanu připraveny prodejní stánky.

ESTONSKO

V Estonsku byl vytvořen dvouměsíční pilotní program pro dobrovolnictví zaměstnanců v sektoru soukromých podniků i ve veřejném sektoru s cílem vyslat dobrovolníky z pěti firem a pěti ministerstev do 20 nevládních organizací. Tento program se zaměřoval na podporu spolupráce mezi třemi oblastmi: dobrovolníky, neziskovými organizacemi a veřejným sektorem. Výsledkem bylo, že 28 dobrovolníků se zavázalo odhadem k 160–226 hodinám dobrovolné práce. Navíc se neziskové organizace naučily, jak zapojit odborníky, a zaměstnanci si zvýšili povědomí o dobrovolnictví a jeho přínosech. Následný program bude v trochu jiné podobě koordinovat síť NENO (Síť estonských neziskových organizací) a bude jej financovat estonské ministerstvo vnitra.

FINSKO

Na internetových stránkách Evropského roku dobrovolnictví 2011 www.tuntitili.fi je k dispozici vyhledávač vhodný k nacházení možností, jak se zapojit do dobrovolné činnosti. Více než 120 organizací z různých odvětví se podílelo na vytvoření databáze vyhledávače, díky níž mají návštěvníci možnost uvést své osobní kontaktní údaje a to, kolik času chtějí věnovat dobrovolnictví v rámci některého konkrétního projektu. Do prosince roku 2011 byly přijaty závazky na více než 99 000 hodin dobrovolné práce. Vyhledávač byl propagován v časopisech, knihovnách a sociálních médiích.

FRANCIE

Ve Francii vznikl projekt „*Action de sensibilisation des jeunes*“, který si kladl za úkol zvýšit povědomí mladých lidí o tématu dobrovolnictví a mobilizovat je. Tento projekt koordinovala skupina sdružení a zástupců francouzských ministerstev. Byla vyškolená skupina mladých vyslanců, kteří jsou sami dobrovolníky, aby o dobrovolnictví diskutovala s žáky a studenty. Ministerstva poslala dopis ředitelům škol, kterým je požádala, aby pozvali tyto vyslance do svých škol. Na školách se rozdávaly příručky pro učitele a ředitele a také letáky pro různé věkové skupiny. Projekt se podařilo oslovit asi 10 000 mladých lidí.

NĚMECKO

Mezinárodní projekt „*Sieben Brücken, die verbinden*“ probíhal v pěti evropských zemích (Dánsko, Polsko, Česká republika, Rakousko a Německo), v nichž se dobrovolnictví vymezuje velmi odlišně a má také velmi odlišnou tradici. Projekt vytvořila Postupimská sociální akademie AWO SANO ve spolupráci se Spolkovým ministerstvem pro rodinu, seniory, ženy a mládež. Z německé strany se do projektu zapojily zainteresované subjekty z oblasti dobrovolnictví z Meklenburska-Předního Pomořanska, Braniborska, Saska a Bavorska. Cílem projektu bylo umožnit účastníkům setkat se v evropských souvislostech, učit se jeden od druhého a diskutovat o úloze občanské angažovanosti v každé ze zúčastněných zemí.

ŘECKO

V Řecku bylo rozhodnuto spojit neformální vzdělávání s formálním vzdělávacím systémem tím, že se vytvoří vzdělávací příručka o dobrovolnictví zaměřená na studenty středních škol. Záměrem bylo podpořit novou kulturu dobrovolnictví už od rané fáze vývoje mladých lidí. Příručka bude zpřístupněna online a rozdávána na školách. Bude obsahovat obecné informace o dobrovolnictví, o jeho povaze, o tom, co dobrovolnictvím je a co nikoliv, o jeho přednostech a nevýhodách, o motivaci k dobrovolnictví, o jeho dějinách, dále pak dobrovolnické příběhy a informace o existujících

programech dobrovolnictví a konkrétní vysvětlení toho, jak naplánovat a zorganizovat dobrovolnou činnost ve třídě. Bude také obsahovat fotografie a kreslený příběh.

MAĎARSKO

Velká iniciativa věnovaná sběru odpadů nazvaná „*TeSzedd! Staňte se dobrovolníkem za čisté Maďarsko*“, jedna z nejviditelnějších činností v rámci Evropského roku dobrovolnictví 2011 v Maďarsku, byla uspořádána Ministerstvem veřejné správy a spravedlnosti a Ministerstvem pro rozvoj venkova. Prostřednictvím internetových stránek se zaregistrovalo více než 160 000 účastníků. Dne 21. května 2011 řada skupin místních dobrovolníků uklidila své okolí za pomoci sítě okresních koordinátorů. K této kampani se v celkem 1 500 lokalitách po celém Maďarsku připojili jednotlivci, občanské organizace, firmy, ministerstva, místní vlády a také instituce. Výsledkem bylo posbírání tisíců tun odpadu. K oznámení akce „*TeSzedd*“ zaměřené na sběr odpadů byla uspořádána celostátní kampaň, která proběhla v televizi, rozhlasu, novinách a v sociálních médiích.

IRSKO

Irský vnitrostátní koordinační orgán společně s více než 20 dobrovolnickými centry koordinoval akci *National Day of Volunteering*, jež se konala dne 30. září 2011. Stěžejní akcí tohoto dne bylo celostátní „charitativní pletení“, v rámci něhož tisíce dobrovolníků po celé zemi pletly šály, čepice a rukavice pro charitativní organizace. Do akce se pořádáním sbírek a prostřednictvím přímých dobrovolnických projektů zapojily školy z celé země. Projektu se zúčastnilo více než 10 000 dobrovolníků z celého Irska. Zaměstnanci podniků věnovali svůj čas a energii dobrovolnickým projektům po celé zemi. Akce v Dublinu se zúčastnilo pět prezidentských kandidátů. Celostátnímu dni dobrovolnictví se rozsáhle věnovala tištěná, televizní, rozhlasová a internetová média.

ITÁLIE

V rámci Evropského roku dobrovolnictví 2011 a oslav 150. výročí sjednocení Itálie se projekt *CSVnet* zaměřil na vnitrostátní koordinaci center služeb pro dobrovolnictví, a to vytvořením participativního procesu, na jehož základě došlo k sepsání *Manifestu na podporu dobrovolnictví mládeže* a k zorganizování mládežnické akce ke zviditelnění. Projekt a studie s názvem „*Když se mládež zapojí*“ podpořené sítí *CSVnet* a Národním fórem mládeže ukázaly, že vztah mladých lidí ke škole, práci a dobrovolnictví se neustále mění, a že je proto klíčové do procesu přípravy a provádění dobrovolných činností pro mládež zapojit právě mladé lidi.

LOTYŠSKO

Jedna z úspěšných lotyšských iniciativ v rámci Evropského roku dobrovolnictví 2011 spočívala ve zřízení virtuálních „*platform pro setkávání*“ na podporu dobrovolnictví s cílem posílit spolupráci mezi dobrovolníky a „*dodavateli dobrovolnické práce*“. Výsledkem byla otevřená výzva k předkládání návrhů projektů, přičemž byly podpořeny čtyři projekty s cílem vytvořit a podpořit komunikační platformy podněcující k dobrovolnictví a poskytující různým skupinám společností, zejména mladým lidem, motivaci k aktivní účasti na dobrovolných činnostech. Tento projekt nabídl celostátním i místním institucím příležitost vybrat si dobrovolníky a dobrovolníkům zase možnost najít uplatnění. Provoz virtuální databáze pro umístování dobrovolníků bude pokračovat i po roce 2011.

LITVA

Ukázkovým příkladem podpory dobrovolných aktivit na regionální úrovni v Litvě byla soutěž „*Hlavní město dobrovolných činností*“. Bylo vybráno pět měst (Biržai, Alytus, Kėdainiai, Šiauliai a Palanga), která se na jeden měsíc stala hlavním městem dobrovolných činností. Za dobu trvání projektu se konaly stovky akcí, jichž se účastnily tisíce lidí. Aktivity se město od města lišily, jejich spektrum sahalo od charitativních akcí a koncertů až ke sportovním akcím, opatřením na ochranu životního prostředí, uměleckým soutěžím, ochraně práv zvířat, četbě pohádek pro děti ve veřejných parcích

a zřizování místních dobrovolnických center. Díky těmto aktivitám se nad společným tématem setkali zástupci místních orgánů, firem, a místních obyvatel.

LUCEMBURSKO

V Lucembursku byla velmi úspěšnou přeshraniční akcí oslava „*Fête du Bénévolat*“, jež proběhla v Schengenu. Díky účasti francouzských a německých partnerů odrážela tato akce evropský charakter roku. Jejím cílem bylo poděkovat dobrovolníkům za to, že se angažují pro společnost. K vrcholům akce patřily ukázky práce hasičů a záchranářů, hudební vystoupení a hry pro děti.

MALTA

Poslední zastávkou evropského turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 byla ve dnech 28. listopadu až 5. prosince Malta. Na Starém autobusovém nádraží ve Vallettě byl za tímto účelem vztýčen stan. Maltská rada pro oblast dobrovolnictví dala místním dobrovolnickým organizacím k dispozici 15 stánků, a poskytla jim tak příležitost prezentovat své činnosti. Každý den této zastávky v rámci celého turné se věnoval jednomu konkrétnímu tématu: životnímu prostředí, dobrým životním podmínkám zvířat, umění a kultuře, mládeži, sportu, sociální a humanitární pomoci a zdraví.

NIZOZEMSKO

Nizozemské obce byly vyzvány k tomu, aby udělily cenu za vynikající dobrovolnou činnost ve čtyřech kategoriích, jednak cenu *Passion Award* pro organizaci nebo jednotlivce, který do dobrovolné práce nejvíce vložil své srdce, dále cenu *Innovation Award* pro nejnovativnější organizaci nebo jednotlivce, cenu *Engagement Award* pro organizaci nebo jednotlivce, který dosáhl nejlepších výsledků z hlediska zapojení lidí, a konečně cenu *Competence Award* pro organizaci nebo jednotlivce, který nejvíce přispěl k rozvoji talentu. Na základě výběru na místní a regionální úrovni se v rámci závěrečné akce Evropského roku dobrovolnictví 2011 dne 7. prosince v Amsterdamu konalo slavnostní předávání cen za přítomnosti nizozemské princezny Margriet.

POLSKO

Ve dnech 28. až 29. září hostily ve Varšavě Mezinárodní organizace práce, Evropský projekt k měření dobrovolné činnosti a polské ministerstvo práce a sociální politiky seminář pro úředníky působící v oblasti statistiky pracovních sil a pro zástupce občanské společnosti. Smyslem semináře bylo vytvořit vazbu mezi statistickými úřady a skupinami z občanské společnosti, poskytnout jim školení k metodice podle nové příručky Mezinárodní organizace práce o měření dobrovolné činnosti, diskutovat o možnosti uplatnění této příručky v členských státech EU a umožnit zemím, jež s používáním této příručky začínají či její používání zvažují, aby se podělily o praktické postupy. Polský Ústřední statistický úřad už příručku Mezinárodní organizace práce uplatňuje.

PORTUGALSKO

Dne 23. a 24. května uspořádal portugalský vnitrostátní koordinační orgán pro Evropský rok dobrovolnictví 2011 seminář na téma „*Dobrovolnictví ve Středomoří – kulturní identita*“, jehož se zúčastnili odborníci z Francie, Řecka, Itálie, Malty, Portugalska a Španělska zastupující různé univerzity a zodpovídající rovněž za infrastrukturu pro dobrovolnictví a za dobrovolnické organizace. Cílem semináře bylo soustředit se na kulturní identitu dobrovolníků (hodnoty a pojetí), na organizaci dobrovolnictví v jednotlivých zemích a na výměnu osvědčených postupů. V závěrečném bloku navrhl profesor Rogério Roque Amaro debatovat o tématu „*Dobrovolnictví v době krize: důsledky a výzvy*“.

SLOVENSKO

Slovenská putovní akce „*Karavana*“ přivezla myšlenku Turné k Evropskému roku dobrovolnictví 2011 do pěti obcí ve slovenských regionech: Košic, Prešova, Žiliny, Nitry a Komárna. Dala tak

občanům ve městech mimo Bratislavu příležitost dozvědět se o evropském roku a jeho cílech a také o možnostech, jak se zapojit do dobrovolných činností ve vlastním regionu. Mnoho místních a regionálních nevládních organizací představilo své aktivity pomocí stánků, obrázků, fotografií, videí a diskutovalo s občany o možnostech zapojit se do dobrovolné činnosti. Místní kulturní a umělecké skupiny uspořádaly taneční a hudební vystoupení, pro děti tu byly hry a dárky, konaly se soutěže o EU a Evropském roce dobrovolnictví a poskytovaly se informace o orgánech, programech, iniciativách a kontaktních místech EU. Karavana přispěla k navazování kontaktů mezi nevládními organizacemi, tvůrci politik, místními orgány a obyvatelstvem a k překlenutí rozdílů mezi hlavním městem a odlehlými oblastmi.

SLOVINSKO

Slovinsko se rovněž rozhodlo neomezovat Turné k Evropskému roku dobrovolnictví na hlavní město, a uspořádalo slovinské turné k dobrovolnictví ve 20 různých městech v zemi s cílem co nejvíce podpořit dobrovolnictví a podnítit zapojení do dobrovolných aktivit. Byly uspořádány veletrhy dobrovolnictví, jež poskytly dobrovolnickým organizacím příležitost představit svou práci. Proběhly debaty kolem kulatého stolu, panelové diskuse a debaty na různá témata, především na téma dobrovolné činnosti mladých, dobrovolné činnosti podniků a zvyšování povědomí o významu dobrovolnictví u veřejné správy. Celkově se těchto akcí zúčastnilo přibližně 400 dobrovolnických organizací. O slovinském turné široce informovala celostátní i regionální média a zpětná vazba veřejnosti byla pozitivní.

ŠPANĚLSKO

V souvislosti se zastávkou Turné k Evropskému roku dobrovolnictví v Madridu byla mezi univerzitami, středními školami a zařízeními pro seniory v autonomní oblasti Madrid uspořádána mezigenerační hra „*Dale color al mundo*“. Záměrem bylo vytvořit metodiku, jež by spojovala mladé lidi a seniory a vedla je k objevování sociálních hodnot dobrovolnictví. V první fázi této soutěže byly uspořádány hry paralelně pro skupiny mladých lidí a seniorů. Ve druhé fázi byly závěry mladých lidí a seniorů spojeny v závěry společné. Tento projekt byl vytvořen ve spolupráci s kanceláří Evropského parlamentu ve Španělsku. Španělská média, včetně celostátní televize, o tomto projektu široce informovala.

RUMUNSKO

Rumunský celostátní slavnostní program, jehož účelem bylo vyjádřit uznání dobrovolníkům a dobrovolnickým projektům, se konal dne 12. prosince 2011 v hotelu Howard Johnson Grand Plaza v Bukurešti. Akci uspořádaly vnitrostátní koordinační orgán, svaz dobrovolných organizací Volum a Národní agentura pro programy Společenství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Proces udělování cen byl rozdělen do 22 kategorií na základě transparentního systému nominací dobrovolníků a dobrovolnických projektů za aktivity realizované během roku 2011. Organizátoři obdrželi více než 200 návrhů, z nichž na základě předvýběru polovina obdržela pozvání na slavnostní program. K určení vítěze byla sestavena nezávislá porota. Byla vydána brožura „Portrét dobrovolníka“, která popisovala finalisty a aktivity, za něž byli odměněni. O akci dostatečně informovala média.

ŠVÉDSKO

Asi 100 000 lidí navštívilo každoroční *Göteborský knižní veletrh* (22.–25. září), na němž švédský vnitrostátní koordinační orgán sdílel výstavní stánek s Evropskou komisí a Evropským parlamentem. Přibližně 250 lidí se u tohoto stánku zastavilo a poslechlo si rozhovory se známými švédskými autory, kteří se podělili o své zkušenosti s tím, co je motivovalo k dobrovolné činnosti. Ukázalo se, že knižní veletrh představuje příležitost představit tyto autory z jiné perspektivy. Umožnil Národní radě pro věci mládeže spojit síly s Evropskou komisí a Evropským parlamentem a přimět širokou veřejnost, aby věnovala pozornost Evropskému roku dobrovolnictví.

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

V rámci vnitrostátního pracovního programu Spojeného království pro Evropský rok dobrovolnictví 2011 dostala organizace *Volunteering England* (VE) za úkol určit, rozvíjet a sdílet osvědčené postupy *dobrovolné činnosti podporované zaměstnavateli*. V této souvislosti vytvořila organizace VE online „středisko“ poskytující informace o dobrovolné činnosti podporované zaměstnavateli, např. případové studie, aktuální výsledky bádání a komplexní seznam zavedených i méně známých konzultantů a zprostředkovatelů v oblasti dobrovolné činnosti podporované zaměstnavateli. Organizace VE oslovila tři dobrovolnická centra (místní organizace poskytující podporu prostřednictvím infrastruktury pro dobrovolnou činnost) s nabídkou na vyzkoušení šesti nových metod k rozšiřování dobrovolné činnosti podporované zaměstnavateli. Organizaci VE se podařilo oslovit přes 500 000 lidí ve všech odvětvích, využívala přitom jednotlivá dobrovolnická centra k tomu, aby v pilotním provozu důkladněji vyzkoušela nové programy a nápady. Bylo uspořádáno 23 akcí, jichž se zúčastnilo celkem 1 700 delegátů.

PŘÍLOHA 3: STĚŽEJNÍ EVROPSKÉ PROJEKTY: PŘÍKLADY OSVĚDČENÝCH POSTUPŮ

Částka 1,964 milionu EUR vyčleněná na 33 stěžejních projektů k pokrytí až 60 % celkových způsobilých nákladů ve 23 členských státech byla určena pro řadu oblastí v odvětví dobrovolnictví. Aktivita se týkala šesti různých témat vymezených takto:

- jedenáct projektů rozvíjejících informace, propagaci a výzkum (průzkumy, stanovení norem kvality, tvůrčí soutěže na vytvoření audiovizuálního materiálu) v souvislosti s dobrovolnictvím za účelem sdílení osvědčených postupů, přilákání většího zájmu veřejnosti a prohloubení znalostí o této otázce;
- šest projektů zaměřených na mládež (s cílem vyslat mladé lidi na dobrovolnou činnost do zahraničí, posílit jejich povědomí a motivaci k zapojení v sociální sféře a k účasti na dobrovolných činnostech) či na přesvědčování seniorů, aby s mladšími generacemi trávili více času;
- pět projektů na podporu „dynamických komunit prostřednictvím angažovaných občanů“ napomáhajících začleňování přistěhovalců a znevýhodněných osob do místních komunit a osvětlujících sociální úlohy dobrovolnictví z hlediska komunity i životního prostředí;
- čtyři projekty k sociálním službám (prevence „nebezpečných typů chování“ a podpora dobrovolnictví pro účely sociálního začleňování) a dobrovolnictví v oblasti zdravotní péče;
- čtyři projekty zaměřené na výzkum, výměnu a šíření technologie, jež se soustředí na rozšiřování jejího používání mezi dobrovolníky;
- tři projekty k dobrovolnictví zaměstnanců.

PŘÍKLADY INICIATIV ZE STĚŽEJNÍCH PROJEKTŮ

Evropská noc bez nehod – 15. říjen 2011

Dobrovolníci se intenzivně zapojují do sociálních aktivit zaměřených na prevenci nebezpečných typů chování: „Evropská noc bez nehod“ byla stěžejním projektem, který ve všech 27 členských státech EU koordinovala belgická Nadace mladých zodpovědných řidičů v noci z 15. na 16. října 2011. Zapojilo se 1 000 dobrovolníků mezi 18 až 29 lety věku, kteří u svých vrstevníků – mladých řidičů – zvyšovali povědomí o bezpečné jízdě a nabádali je, aby se vyvarovali drog a alkoholu.

Tisícovka dobrovolníků se během své přítomnosti ve 200 nočních klubech po celé EU spoléhala na nenucený, neformální přístup založený na komunikaci mezi vrstevníky. U vchodu do nočních klubů tito dobrovolníci nainstalovali tzv. „stánky uvědomění“ a žádali mladé návštěvníky s „horečkou sobotní noci“, aby přistoupili na výzvu: předtím, než se vydají dál, podstoupit test prostřednictvím dechového analyzátoru a zavázat se na znamení své angažovanosti zůstat celý večer střízliví. Mladí lidé, kteří měli řídit, pak byli před opuštěním nočního klubu nabádáni, aby se podrobili druhé zkoušce na alkohol či drogy tak, aby měli jistotu, že cestu domů odřídí bezpečně a svým přátelům a vrstevníkům půjdou dobrým příkladem.

„Digitální technologie ve službách dobrovolnictví a sociálního začlenění“

Tento stěžejní projekt, koordinovaný organizací *Banco Informatico, Tecnologico e Biomedico* a probíhající v rámci partnerství se čtyřmi sdruženími a jednou provinciální institucí v Itálii, přispěl k rozšíření digitálního přístupu pro značné množství sociálních projektů. Partneri spojili své síly a sbírali „zastaralá“ technická zařízení, především staré počítače a lékařské přístroje, jež by byly jinak vyhozeny, a použili je ke zlepšení digitálních znalostí v dobrovolnických organizacích a mezi znevýhodněnými osobami.

Tato iniciativa zajistila významnému počtu sdružení lepší digitální přístroje a prostřednictvím zvláštních školení zlepšila „digitální dovednosti“ lidí, kteří počítačům nedůvěřovali nebo s nimi měli jen málokdy co do činění, přičemž přispěla k celkovému rozšíření digitální technologie v „neziskovém“ sektoru.

Hnutí dobrovolníků za parky

Tento projekt, který koordinovala Buňka alternativních aktivit mládeže a do kterého se zapojily čtyři partnerské organizace z Řecka a Kypru včetně jednoho ministerstva, motivoval případné zájemce všech věkových skupin, aby se sociálně angažovali a podporovali dobrovolnictví za zelenější plochy.

Záměrem realizovaných iniciativ, tj. konferencí, seminářů a výzkumu, bylo zvýšit povědomí o přínosech dobrovolné činnosti v městských parcích a o kvalitě prostředí. Projekt přinesl nové související vědecké poznatky v oblasti dobrovolné činnosti ve prospěch městských a příměstských zelených ploch a parků, přičemž ke svým zásluhám připojil i boj proti změně klimatu, a to zejména na poli komunikace a zvyšování povědomí.

„Sloužit městu“

„Sloužit městu“ je portugalský projekt, který se zaměřuje na lidi bez domova a skupiny na okraji společnosti: pět sdružení po celý rok pracovalo a „sloužilo“ znevýhodněným skupinám obyvatel v Lisabonu tím, že jim nabízelo svůj čas. Dobrovolníci uspořádali několik společných večerů, na kterých dali dotyčným lidem díky neformální, inovativní a pohostinné atmosféře jedinečnou příležitost navázat dlouhodobé vztahy, a nabídli rovněž emocionální, psychologickou, duchovní a praktickou podporu. Na rozdíl od obvyklých pokrmů nabízených církvemi a dalšími sdruženími, během nichž se lidé mohou stydět či se cítit na lidské úrovni nezapojení, poskytl projekt „Sloužit městu“ lidem na okraji společnosti a bez domova, kteří se každý večer scházejí na veřejných prostranstvích a čekají na jídlo od různých organizací, společné večere. Byla tak skloubena možnost zlepšit se v oblasti komunikace a organizačních dovedností na straně dobrovolných organizací s přidanou hodnotou pro život lidí v cílových skupinách.

Rozhlasové a televizní vysílání a jeho úloha při podpoře dobrovolnictví

Tři sdružení (ze Spojeného království a Nizozemska) vedené britskou organizací CSV (*Community Service Volunteers*) vstoupily do partnerství s BBC, mezinárodně uznávanou rozhlasovou a televizní stanicí, s cílem přilákat nové partnery a vytvořit silnější

dobrovolnickou sítí, aby bylo možno sdílet nápady a zkušenosti, jak oslovit veřejnost prostřednictvím vysílacích médií.

Nejoriginálnější příspěvek projektu je výsledkem pokusu o podporu dobrovolnictví pomocí vysílání v evropském měřítku. Na dvoudenní konferenci uspořádané v září 2011 diskutovali delegáti z mnoha zemí EU o tom, jak uvést do praxe nejlepší strategie zaměřené na zintenzívnění snahy o zviditelnění a celkovou aktivní účast potenciálních dobrovolníků. Hlavním tématem diskuse byly strategie, jež by zemím se slabou nebo zcela chybějící tradicí dobrovolnictví či vysílání na podporu sociálních činností umožnily postavit se největším překážkám a upozornit lidi na dobrovolnictví a motivovat je k sociální angažovanosti.

K podpoře tohoto procesu byla zjištění z konference prezentována na 20. výroční konferenci Volonteurope, která se konala v Edinburghu ve dnech 20.–23. října 2011.

Bud' dobrovolníkem! ...v bezpečnosti provozu

Cílem projektu „Bud' dobrovolníkem! ...v bezpečnosti provozu“, který uspořádala bulharská organizace „Otevřená mládež“ společně s dvěma belgickými sdruženími, jednou bulharskou obcí a bulharským ministerstvem zdravotnictví, je otestovat koncepci pro vytvoření evropského modelu informované volby ve věci toho, zda v různých situacích a s ohledem na zamýšlený účinek uspořádat jednorázovou dobrovolnou akci, nebo celou dobrovolnou kampaň postavenou na komunikaci mezi vrstevníky a propagující účast občanů. Výsledkem projektu je jedinečná metodika založená na skutečných zjištěních, kterou lze snadno přenést na evropskou úroveň.

Projekt řeší nejen otázku „Co to znamená být dobrovolníkem?“, ale nabízí i konkrétní odpovědi na otázky důležitější: „Proč být dobrovolníkem?“ a „Jak být dobrovolníkem?“.

V rámci projektu byly mimo jiné vytvořeny tři krátké animované filmy (o délce 29, 51 a 50 sekund, jejichž tématy bylo „Co?“, „Proč?“ a „Jak?“), které poselství dobrovolnictví předávají dále zábavnou a originální formou. Tyto krátké filmy lze zhlédnout na internetových stránkách projektu:

<http://roadsafetyvolunteers.open-youth.org/index.php?lang=en>

Hodnoty a aktivity v oblasti dobrovolnictví a elektronického dobrovolnictví

Tento projekt, který uspořádala polská „Nadace dobrá síť“ společně se třemi polskými sdruženími a jednou obecní institucí, sestává ze dvou vzájemně se doplňujících aktivit:

- a) z kampaně „Klíčové hodnoty dobrovolnictví“, která podporuje různé formy dobrovolnictví a zvyšuje povědomí o hodnotě dobrovolnictví s cílem překonat jeho omezené pojetí a negativní obraz v Polsku
- b) a z evropské soutěže „Objevte elektronické dobrovolnictví“ uspořádané v evropském měřítku se zaměřením na podporu zvláštní formy dobrovolnictví, totiž dobrovolnictví elektronického (tj. dobrovolnictví přes internet).

Záměrem projektu je zvýšit povědomí o hodnotě dobrovolnictví, podpořit různé dobrovolnické činnosti a podnítit občanskou společnost, aby využila nových typů dobrovolnictví (zejména elektronického dobrovolnictví) s cílem posílit jejich postavení, bojovat se sociálním vyloučením a zlepšovat kvalitu samotného dobrovolnictví.

Součástí projektu je také výzkum různých forem a hodnot dobrovolnictví a sbírka skutečných

příběhů dobrovolníků, která se vyznačuje interaktivním a inovativním způsobem natáčení a šíření dobrovolnických příběhů: uživatelé internetových stránek projektu (www.tojestwolontariat.pl) na ně mohou nahrát své vlastní krátké filmy.